

آرمان خالقی

دبیرکل خانه صمت

کیفیت تولید در تنگای هزینه‌ها

کیفیت در تولید صنعتی حاصل یک عامل منفرد نیست، بلکه برآیند هماهنگی زنجیره‌ای از مؤلفه‌هاست؛ از دسترسی به مواد اولیه مناسب گرفته تا بهره‌گیری از فناوری و تجهیزات به‌روز، نیروی انسانی ماهر و دانش فنی کارآمد. هر خلل در این حلقه‌ها، بی‌واسطه بر محصول نهایی اثر می‌گذارد و کیفیت را تحت فشار قرار می‌دهد. تجربه تولید نشان داده حتی پیشرفته‌ترین ماشین‌آلات نیز در نبود مواد اولیه استاندارد یا نیروی کار متخصص نمی‌توانند به‌محصولی رقابتی منتهی شود. چنین شکافی در نهایت به کاهش اعتماد مصرف‌کننده می‌انجامد؛ اعتمادی که سرمایه اصلی هر برند و حاصل سال‌ها تلاش تولیدکنندگان است. از همین رو، ارتقای هم‌زمان همه اجزای زنجیره تولید باید به‌عنوان یک اولویت راهبردی در سیاست صنعتی کشور مورد توجه قرار گیرد. با این حال، تولید کالای با کیفیت ذاتاً فرآیندی پرهزینه است و در شرایطی که قدرت خرید عمومی کاهش می‌یابد، فشار مضاعفی بر بنگاه‌ها وارد می‌شود. برخی تولیدکنندگان ممکن است برای حفظ سهم بازار یا تداوم فعالیت، با وسوسه کاهش هزینه از مسیر افت کیفیت روبه‌رو شوند؛ اما واقعیت آن است که بخش بزرگی از فعالان اقتصادی حاضر نیستند اعتبار و برند خود را با چنین انتخابی به خطر اندازند. اعتماد مصرف‌کننده، سرمایه‌ای است که به‌سادگی به دست نمی‌آید و از دست دادن آن می‌تواند سال‌ها تلاش یک بنگاه را به باد دهد. در چنین فضایی بهبود شرایط اقتصادی و افزایش توان خرید مردم می‌تواند به تولیدکننده امکان دهد تا استانداردهای کیفی را با اطمینان بیشتری حفظ کند و بازار نیز به تدریج به سمت مصرف کالای داخلی با کیفیت سوق یابد.

در سال‌های اخیر، یکی از چالش‌های جدی تولید، مسئله تأمین مواد اولیه بوده؛ چالشی که نه تنها کاهش نیافته بلکه در مواردی تشدید شده است. بخشی از مواد اولیه صنایع از داخل کشور تأمین می‌شود، مانند محصولات پتروشیمی یا نهادهای کشاورزی، و بخشی دیگر وابسته به واردات است؛ موادی نظیر دانه کاکائو، روغن خام، شکر یا برخی حبوبات. این وابستگی، در کنار نوسانات ارزی و دشواری‌های لجستیکی، هزینه تولید را افزایش داده و فشار بیشتری بر صنایع داخلی وارد کرده است. آسیب‌های اخیر در برخی صنایع مادر مانند پتروشیمی و فولاد نیز تأمین برخی نهادهای تولید را با دشواری روبه‌رو کرده و در عین حال مشکلات زیرساختی در بنادر جنوبی روند واردات مواد اولیه را کند و پرهزینه ساخته است؛ عواملی که در نهایت خود را در قیمت تمام‌شده کالاهای ایرانی نشان می‌دهد.

هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی برای تسریع واردات، ثبت سفارش و تأمین مواد اولیه، شرط مهم حفظ ثبات تولید و کیفیت کالاها عنوان می‌شود. هم‌زمان، ارزیابی خسارت واحدهای صنعتی آسیب‌دیده و برآورد هزینه بازسازی و عدم النفع ناشی از توقف تولید ادامه دارد. با وجود فشارهای اقتصادی، بسیاری از کارفرمایان از تعدیل نیروی انسانی پرهیز کرده‌اند، زیرا نیروی کار ماهر سرمایه اصلی تولید محسوب می‌شود و احیای صنعت نیازمند حمایت مؤثر دولت است.

مهابت زرین کلک

روزنامه نگار

اولویت تأمین صنایع حیاتی

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان تهران در ادامه با اشاره به ترکیب مواد اولیه مورد نیاز صنایع، توضیح داد که بخش قابل توجهی از نیاز تولیدکنندگان در حوزه پلیمر و فولاد متمرکز است. به گفته او، با توجه به خسارت‌هایی که در پی تحولات اخیر به برخی صنایع پتروشیمی وارد شده، بخشی از واحدهای صنعتی در تأمین مواد اولیه با دشواری‌هایی روبه‌رو شده‌اند و این موضوع ضرورت مدیریت دقیق عرضه مواد اولیه را دوچندان کرده است. سیجانی در همین زمینه تأکید کرد که در اولویت‌بندی تأمین مواد اولیه، صنایع مرتبط با تولید کالاهای اساسی از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند. به طور مشخص، واحدهایی که در زنجیره تأمین صنایع غذایی و دارویی فعالیت دارند، در اولویت نخست تأمین مواد پلیمری و محصولات پتروشیمی قرار گرفته‌اند. از این رو، تأمین این مواد چه از طریق بورس کالا و چه از مسیر واردات، با سرعت و اولویت بیشتری پیگیری خواهد شد. او افزود که برای تسهیل این روند، بسترهای لازم جهت واردات مواد اولیه فراهم شده و هماهنگی‌های لازم میان دستگاه‌های اجرایی انجام گرفته تا واحدهای تولیدی در مسیر تأمین نهادهای تولید با مانع جدی مواجه نشوند. همچنین در حوزه تأمین ارز، تخصیص منابع ارزی برای این واحدها با اولویت بیشتری انجام خواهد شد. به گفته سیجانی، مجموعه این اقدامات با هدف حفظ تداوم فعالیت واحدهای تولیدی، جلوگیری از اختلال در زنجیره تأمین و کاهش فشار بر بازار مصرف طراحی شده است؛ چرا که استمرار تولید، مهم‌ترین عامل در تضمین ثبات بازار و جلوگیری از بروز کمبود در کالاهای اساسی به شمار می‌رود.

سیاست حمایت هدفمند بنگاه‌ها

در همین حال، معاون سیاستگذاری وزیر امور اقتصادی و دارایی نیز با تأکید بر ضرورت طراحی حمایت‌های هدفمند از بنگاه‌های اقتصادی اعلام کرده است که تسهیل تجارت یکی از مهم‌ترین ابزارهای مدیریت شرایط فعلی اقتصاد محسوب می‌شود. مرتضی زمانیان در این باره توضیح داد که بنگاه‌های اقتصادی بر اساس میزان نوع آسیبی که در شرایط جنگی متحمل شده‌اند، دسته‌بندی شده‌اند و برای هر گروه سازوکار حمایتی متناسبی در نظر گرفته شده است. به گفته او، بنگاه‌ها در این دوره با شرایط متفاوتی روبه‌رو بوده‌اند و به همین دلیل نمی‌توان نسخه واحدی برای همه آنها تجویز کرد. برخی از بنگاه‌ها آسیب مستقیم دیده‌اند که در مورد آنها ستاد بازسازی مسئولیت ساماندهی فرایند بازسازی را بر عهده گرفته است. این فرایند تنها به بازسازی فیزیکی محدود نمی‌شود و تلاش شده هم‌زمان با آن، ارتقای بهره‌وری و فناوری نیز در دستور کار قرار گیرد. زمانیان همچنین به گروه دیگری از بنگاه‌ها اشاره کرد که اگرچه آسیب مستقیم ندیده‌اند، اما با کاهش تقاضا مواجه شده‌اند؛ بنگاه‌هایی که در حوزه کالاهای سرمایه‌ای یا خدماتی مانند گردشگری فعالیت دارند. برای این دسته از واحدها، سیاست‌هایی همچون تأمین سرمایه در گردش، اعطای تسهیلات بانکی و همچنین تعویق یا توقف برخی تعهدات بیمه‌ای و مالیاتی پیش‌بینی شده است. او در عین حال به بنگاه‌هایی اشاره کرد که با افزایش هزینه نهادهای تولید مواجه شده‌اند و گفت: حمایت از این واحدها بیش از هر چیز در گرو کاهش اصطکاک‌های تجاری است. بر همین اساس، تسهیل واردات و صادرات و روان‌سازی جریان تجارت در زنجیره‌های تولید به عنوان یکی از مهم‌ترین راهکارهای جلوگیری از بروز کمبود در بازار مورد تأکید قرار گرفته است.

بالعوض و تسهیلات سرمایه در گردش پیش‌بینی شده است. افزون بر این، تشکیل «صندوق بازسازی» با مشارکت مردمی و سرمایه‌گذاری‌ها برای حمایت از بنگاه‌ها و خانوارهای آسیب‌دیده در دستور کار قرار دارد. در حوزه لجستیک نیز انتقال بخشی از واردات به بنادر شمالی و مرزهای زمینی و توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل جاده‌ای ریلی به‌عنوان اولویت‌های فوری دولت اعلام شده است.

تسهیل تأمین مواد اولیه

در کنار بسته‌های حمایتی دولت برای بنگاه‌های آسیب‌دیده از جنگ، مجموعه‌ای از اقدامات نیز با هدف تسهیل تأمین مواد اولیه و جلوگیری از اختلال در روند تولید در دستور کار قرار گرفته است. در همین چارچوب، مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان تهران اعلام کرده که برای تداوم فعالیت واحدهای تولیدی، شرایط ویژه‌ای برای واردات مواد اولیه در نظر گرفته شده است. بر اساس این تصمیم، واحدهای تولیدی که برای ادامه فعالیت خود به ورق، مواد پتروشیمی یا سایر نهادهای تولید نیاز دارند، می‌توانند بدون الزام به ثبت سفارش، دریافت سهمیه ارزی، انتقال ارز یا طی فرآیندهای پیچیده اداری، مواد اولیه مورد نیاز خود را وارد کنند. محمود سیجانی با اشاره به اهمیت این تصمیم در شرایط فعلی اقتصاد کشور گفت: یکی از مهم‌ترین اولویت‌های بازار، تأمین اقلام مورد نیاز است و تحقق این هدف بدون پشتیبانی از تولید امکان‌پذیر نخواهد بود. به گفته او، واحدهای تولیدی و صنعتی استان تهران در شرایط کنونی با چالش‌هایی همچون تأمین نقدینگی، دسترسی به مواد اولیه و حفظ منابع انسانی روبه‌رو هستند و رفع این موانع برای استمرار تولید اهمیت اساسی دارد. او با تأکید بر نقش کلیدی مواد اولیه در تداوم فعالیت صنایع افزود: بسیاری از واحدهای تولیدی مواد مورد نیاز خود را از طریق واردات تأمین می‌کنند و در شرایط اخیر، تأخیرهایی در این روند ایجاد شده است. با این حال، بخشی از واحدها توانسته‌اند با اتکا به ذخایر موجود فعالیت خود را ادامه دهند. از این رو، سیاست تسهیل واردات مواد اولیه با هدف جلوگیری از توقف خطوط تولید و حفظ ثبات عرضه در بازار طراحی شده است.

فوری واحدهای تولیدی برای واردات مواد اولیه و استمرار تولید بررسی و بر ضرورت هماهنگی نهادی برای عبور از شرایط ویژه تأکید شد. عبدالناصر همتی نیز با اشاره به نقش کلیدی تولید در ثبات اقتصادی، از آمادگی بانک مرکزی برای تأمین تسهیلات رالی و همکاری در تخصیص ارز مورد نیاز صنایع خبر داد تا اشتغال و تولید ملی در مسیر پایداری حفظ شود.

بازسازی صنعت در اولویت

دولت هم‌زمان با مدیریت پیامدهای اقتصادی جنگ تحمیلی رمضان، برنامه‌های حمایتی تازه‌ای را برای بازسازی صنایع آسیب‌دیده و حمایت از خانوارهای کم‌درآمد در دستور کار قرار داده است؛ برنامه‌هایی که به گفته وزیر امور اقتصادی و دارایی، با هدف حفظ ثبات اقتصادی و جلوگیری از وقفه در تولید و تأمین کالاهای اساسی طراحی شده‌اند. سیدعلی مدنی زاده با تأکید بر آمادگی ساختار اقتصادی کشور از نخستین روزهای بروز شرایط جنگی، اعلام کرد تمرکز دولت بر تأمین و توزیع بی‌وقفه کالاهای اساسی، مدیریت تجارت خارجی و تسهیل ورود اقلام مورد نیاز به کشور بوده است. به گفته وزیر اقتصاد، با وجود فشارهای ناشی از حمله به شبکه بانکی، حقوق کارکنان دولت زودتر از موعد پرداخت شد و در حوزه بیمه نیز با ارائه مشوق‌ها، روند حمل کالا از بنادر تسهیل گردید. هم‌زمان، بورس کالا و صندوق‌های تأمین مالی فعال ماندند تا مسیر تأمین مالی بنگاه‌ها دچار وقفه نشود. مدنی زاده همچنین از اجرای بسته‌های حمایتی برای بنگاه‌های کوچک خبر داد و گفت در سامانه «کات»، واحدهای زیر ۵۰ نفر می‌توانند مشروط به عدم تعدیل نیرو از تسهیلات ۲۲ میلیون تومانی بهره‌مند شوند؛ طرحی که تا کنون حدود ۴۰ هزار بنگاه در آن ثبت‌نام کرده‌اند. وزیر اقتصاد با اشاره به برنامه‌های پیش‌رو، از تدوین بسته سیاستی بازسازی صنایع خبر داد که بر اساس آن، صنایع بزرگ از طریق تسهیلات ارزانقیمت، مشوق‌های سرمایه‌گذاری و معافیت‌های مالیاتی حمایت می‌شوند و برای صنایع کوچک و متوسط نیز حمایت‌های مالیاتی، تأمین اجتماعی، کمک‌های

دولت در ادامه سیاست‌های حمایتی برای مهار تبعات اقتصادی جنگ تحمیلی رمضان، دومین بسته پشتیبانی از کسب‌وکارهای آسیب‌دیده را با تمرکز بر حفظ اشتغال، تأمین نقدینگی و جلوگیری از توقف فعالیت بنگاه‌های تولیدی و خدماتی ابلاغ کرد؛ بسته‌ای که نشان می‌دهد صیانت از بازار کار و ثبات تولید، به یکی از اولویت‌های اصلی سیاست‌گذاری اقتصادی تبدیل شده است. بر اساس این برنامه، بنگاه‌های کوچک، متوسط و همچنین واحدهای بزرگ آسیب‌دیده، مشروط به حفظ نیروی انسانی، از تسهیلات حمایتی با نرخ ترجیحی برخوردار خواهند شد. هم‌زمان، دولت و بانک مرکزی با تمرکز بر تسهیل پرداخت تسهیلات و تأمین ارز مورد نیاز صنایع، تلاش دارند مسیر واردات مواد اولیه و تداوم فعالیت واحدهای تولیدی را هموار نگه دارند؛ اقدامی که هدف آن، جلوگیری از تعمیق رکود، کاهش فشار بر بنگاه‌ها و حفظ پایداری تولید در شرایط ویژه اقتصادی عنوان می‌شود.

صیانت دولت از تولید

در چارچوب دومین بسته حمایتی دولت برای کاهش آثار اقتصادی جنگ تحمیلی رمضان، سازوکارهای مشخصی برای پشتیبانی از بنگاه‌های آسیب‌دیده طراحی شده است؛ بسته‌ای که محور اصلی آن حفظ اشتغال و جلوگیری از توقف فعالیت واحدهای تولیدی و خدماتی عنوان می‌شود. بر اساس این مصوبه، بنگاه‌های دارای ۲۰ تا ۵۰ نفر نیروی کار، به ازای هر کارگر شاغل ۴۴ میلیون تومان تسهیلات دریافت می‌کنند و برای واحدهای بالای ۵۰ نفر نیز تسهیلاتی معادل ۲۲ میلیون تومان به ازای هر نیروی شاغل در نظر گرفته شده است. بازپرداخت این تسهیلات شش ماهه و نرخ سود آن ۳۳ درصد تعیین شده، اما در صورت تداوم فعالیت بنگاه و حفظ سطح اشتغال تا خرداد ۱۴۰۵، نرخ سود به صورت پلکانی کاهش خواهد یافت. هم‌زمان با اجرای این بسته، نشست مشترک وزیر صنعت، معدن و تجارت با رئیس کل بانک مرکزی با تمرکز بر تأمین سرمایه در گردش، تسهیل پرداخت تسهیلات و رفع گلوگاه‌های ارزی صنایع برگزار شد. در این جلسه، نیازهای

بورس؛ موتور بازسازی فولاد ایران

بازار سرمایه با ابزارهای نو، منابع بازسازی فولاد آسیب‌دیده را سریع‌تر تجهیز می‌کند

در پی آسیب‌هایی که جنگ رمضان به بخشی از زیرساخت‌ها و تجهیزات شرکت‌های فولادی وارد کرد، موضوع تأمین مالی بازسازی صنعت فولاد دوباره به صدر اولویت‌های سیاست‌گذاری صنعتی بازگشته است. فعالان این حوزه می‌گویند کاهش درآمد بنگاه‌ها از محل فروش محصول، در کنار هزینه‌های سنگین تعمیر و نوسازی، استفاده از مسیرهای سنتی تأمین مالی را دشوار کرده و بازار سرمایه می‌تواند نقش «مسیر جایگزین» را برای تجهیز منابع بر عهده گیرد. در همین چارچوب، انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران و بورس کالای ایران بر توسعه ابزارهای مالی و طراحی سازوکارهای جدید برای تسریع بازسازی تأکید دارند.

راه‌مایان بازسازی

بهرام سبجانی، رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، با برجسته کردن